

PETER SIEBE nd.nl/economie BEELD ANP / KOEN VAN WEEL EN PETER SIEBE

Zonnepanelen en olievlekwerking

... Als zelfs een nuchtere Veluwe boekhandelaar zich ertoe bekeert, is er iets aan de hand.

... Een zonnepaneel aanschaffen, is hip geworden.

► ERMELO-ROTTERDAM

Nieuwe verkoopcijfers zijn er pas in mei, maar de forse groei van het aantal zonnepanelen in Nederland heeft ook in 2015 doorgezet. Analyse-instituut Polder PV schat dat er afgelopen jaar zo'n 1,8 miljoen zonnepanelen zijn verkocht. Dat brengt het totaal in ons land op circa 6,5 miljoen. De dominee en de koopman zijn het eens: het is goed én het kan uit. Toch is het de vraag of die duurzame doorbraak nu niet meer te stuiten is.

verantwoordelijkheid

Je moet ervoor de trap op, achter in de winkel annex woonhuis. De klim wordt beloofd met een uitzicht op 72 blauw-glimmende zonnepanelen. 'Wij zijn nu energieneutraal wat stroom betreft. Ik was circa 3500 euro per jaar aan elektriciteit kwijt. De zonnepanelen kostten me 27.000 euro, dus ik verdien ze in zo'n zeven jaar terug', zegt Heerco Walinga, bekend als 'boekverkoopster te Ermelo'. Al is hij geen milieufreak en noemt hij zich niet bezorgd, verduurzaming vindt hij toch een 'boeiende ontwikkeling'. Want: 'Als we zo doorgaan, gaat er een keer iets fout met de aarde. Ik vind dat ik dan een verantwoordelijkheid heb.' Het idee van rentmeesterschap – dat we geen eigenaars van deze wereld zijn, maar haar namens God in zorgzaam beheer hebben – onderschrijft hij. Eind 2014 las hij in deze krant een interview met Ijmert Muilwijk, de voormalige jongerenvoorzitter van de ChristenUnie die tegenwoordig huizen en bedrijfspanden 'vergroent' – duurzaam maakt – onder de naam Groenpand. 'Ik ben geen snelle beslisser, maar dat interview liet me niet los.' Hij belde met Muilwijk's bedrijf en ontdekte dat hij met vergroening veel geld kon besparen. En zo kwamen de zonnepanelen er, in oktober 2015, tot zijn volle tevredenheid.

terugverdientijd

Twee jaar geleden had Walinga een eerste duurzame stap gezet. De vierhonderd halogeenvlampen werden door led-verlichting vervangen. Ook daar had hij een tijd tegenaan gehikt. 'Ik heb heel wat lampen uitgetest en ze allemaal afgekeurd. De verlichting mocht niet koud zijn, dus ik ging pas overstap toen ik de goede kleur kon krijgen. Geen klant heeft het verschil gemerkt!' Die overstap kostte hem zo'n 10.000 euro, een bedrag dat hij binnen twee jaar terugverdiende doordat zijn stroomrekening met 80 procent omlaag ging: 'Halogeenspotjes van 50 Watt werden led-lampjes van 8 Watt, die ook nog eens veel langer meegaan.'

Vanaf de straat is er niets van Walinga's zonnepanelen te zien. Dus krijgt hij er ook geen vragen over en hij roept het niet van de daken. Desondanks werkt zijn stap als een olievlek in Ermelo.

Erik Lysen, voorzitter van brancheorganisatie Holland Solar, ziet daarin een trend: 'Je ziet dat je buurman ze aanschafft, en dan wil jij ze ook. Er zijn zelfs leveranciers die van burencampagne hun strategie maken.'

Als je buurman zonnepanelen laat plaatsen, wil jij dat ook. Er zijn zelfs leveranciers die van burencampagne hun strategie maken.

Ijmert Muilwijk: 'We hebben contact gekregen met diverse andere ondernemers. Met twee van hen onderhandelen we over zonnepanelen, met anderen over energiebesparing.' Eén van hen is Bea Westerhoff van

CreabyBea, een winkel in hobby-artikelen even verderop in de winkelstraat van Ermelo. Binnenkort krijgt ze led-lampen. Wat trok haar over de streep? 'Ik kreeg zo'n "slimme" meter, waarop je elk moment precies

kunt zien hoeveel je gebruikt. Ik schrok me rot, toen ik een lampengroep aanzette die nog uit stond. Mijn verbruik schoot meteen omhoog naar wel 3000 Kilowattuur. Dan gooi je geld weg, vind ik. Die tachtig led-lampen kosten me zo'n 2100 euro. Voor mij een hele investering, maar ik bespaar er aan stroom wel 700 euro per jaar mee, dus ik verdien ze in drie jaar terug.' In tegenstelling tot Walinga praat Westerhoff over haar stap wel met haar klanten. Maar de meesten zijn niet met duurzaamheid bezig. Of dat Veluws is? Lachend: 'Ja, kijk, de Veluwe loopt nou eenmaal niet voorop met de ontwikkelingen.'

van pioniers naar massa

Walinga en Westerhoff zijn geen van beiden milieufreaks. Hoe komt het dan, dat ze toch stappen zetten naar verduurzaming van hun bedrijfspand? Ijmert Muilwijk – behalve ondernemer ook voorzitter van ODE, de Organisatie Duurzame Energie en lid van een SER-commissie voor energie – verwijst naar de innovatietheorie van de socioloog Everett Rogers.

'Een nieuw product als zonnepanelen wordt eerst alleen gekocht door pioniers (de *early adopters*). Pas als de voorlopers (de *early majority*, volgens Rogers een derde deel van de bevolking) ook tot aanschaf overgaan, worden zonnepanelen echt een massaproduct. In die fase zitten we nu', denkt Muilwijk.

Zijn ervaringen bevestigen dat. Circa een derde van zijn snelgroeiende klantenkring meldt zich spontaan bij hem aan 'omdat de buurman het ook doet'.

Die olievlekwerking ziet Muilwijk op allerlei plaatsen optreden. In een grote stad als Rotterdam – 'we begonnen met drie klanten in één

straat in Zestienhoven, maar daarna meldde de ene na de andere buurman zich en inmiddels hebben we daar bij vijftien klanten zonnepanelen gelegd' – en een provinciestad als Zwolle. Maar ook in Arkel, een dorp in de Alblasserwaard, net als Ermelo gelegen in de Bijbelgordel en meestal niet al te vooruitstrevend. 'Onze eerste klant was een dame op leeftijd, daarna klopte de ene na de andere buurtbewoner bij ons aan, waardoor de teller al snel op negen stond.'

bedreigde revolutie

Het is een energierevolutie die Muilwijk van harte toejuicht. Maar, waarschuwt hij: 'De populariteit van zonnepanelen staat of valt met de salderingsregeling zoals we die nu kennen. De stroom die jouw zonnepanelen aan het net leveren, wordt verrekend met wat je van het net verbruikt, tegen hetzelfde tarief. Daardoor betaal je daarover geen energiebelasting. Maar als je een lagere prijs voor de door jou aan het net geleverde stroom krijgt, worden zonnepanelen meteen minder aantrekkelijk, omdat het dan (veel) langer duurt voordat je de aanschaf hebt terugverdiend.'

Muilwijk's zorgen zijn terecht. Minister Kamp heeft aangekondigd dat de salderingsregeling in 2017 geëvalueerd wordt. De staat schiet er zo'n 40 miljoen euro aan belastingopbrengst bij in. Zo'n bedrag zal de staat niet zomaar ongemoeid laten in tijden dat de economie maar blijft haperen. Bij Holland Solar zijn ze druk aan het lobbyen om te voorkomen dat de regeling onderuitgaat en dus het zwalpende zonnestroombeleid van begin deze eeuw terugkeert. Of het zonnepaneel het straatbeeld dus echt gaat beheersen? Bij Muilwijk houden ze de champagne nog even onder de kurk. <

Heerco Walinga bij de zonnepanelen op het dak van zijn winkel in Ermelo.